

Základní škola a Mateřská škola Meziboří,
Příspěvková organizace
J. A. Komenského 340, Meziboří 435 13

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

Školní rok 2023/2024

Garant programu: **Mgr. Jan Peška**

Školní metodik prevence: **Mgr. Irena Patková**

Realizátoři programu: preventivní tým, pedagogičtí pracovníci školy, školní psychologka

Obsah

Obsah	3
Základní údaje o škole.....	4
Charakteristika školy	4
Preventivní tým školy.....	5
Přehled o třídách a pedagogických pracovnících ve škole.....	6
Standardní činnosti školní metodičky prevence podle vyhlášky č. 72/2005 Sb.	7
Standardní činnosti výchovné poradkyně podle vyhlášky č. 72/2005 Sb.	9
Standardní činnosti školní psycholožky podle vyhlášky č. 72/2005 Sb.	11
Současný stav podle vyhodnocení z předchozího školního roku.....	13
Zdroje pro žáky.....	14
Elektronické zdroje pro pedagogické pracovníky školy	14
Spolupráce školy s ostatními organizacemi v oblasti prevence	15
Důležité kontakty	15
Evaluace	16

Základní údaje o škole

Ředitel školy	Mgr. Jan Peška skola@mezibori.cz
Zástupce ředitele školy	Mgr. Jiří Bílek bilek@zsmezibori.cz
Výchovná poradkyně	Mgr. Dáša Kunkelová kunkelova@zsmezibori.cz Konzultační hodiny: středa 12:30 – 14:00 Kurz pro výchovné poradce Katedra psychologie, UK Praha 2016-2018
Metodička prevence	Mgr. Irena Patková patkova@zsmezibori.cz Konzultační hodiny: pondělí 14:00 – 15:00, úterý 10:00 - 12:00 Kurz pro školní metodiky prevence PPP ÚK, Teplice 2022-2023
Školní psycholožka	PhDr. Zdena Pavlíková Konzultační dny: pátek 12:00 – 14:00

Charakteristika školy

Základní škola a Mateřská škola Meziboří je úplnou základní školou. Kapacita školy (560 žáků) je nyní využita jen částečně. Volná kapacita umožňuje jednak výuku v méně početných třídách, dále půlení početnějších tříd na více vyučovacích hodin a v neposlední řadě i přijímání nových žáků v průběhu školního roku.

Vzhledem ke skutečnosti, že škola je jedinou v obci, tvoří žactvo děti ze všech sociálních skupin. Velkou slabinou je špatné zázemí, které nezanedbatelná část žáků s ohledem na sociální problémy regionu má. To se odráží především v získané, relativně nízké důvěře ve význam vzdělání pro vlastní osobní život. Na druhou stranu tato nízká motivace po vzdělání není typická pouze pro žáky ze sociálně slabých skupin, v těchto je však nezřídka podporována i negativním příkladem ze strany vlastních rodičů.

Zkušenost rovněž ukazuje, že není rovnítka mezi špatným rodinným zázemím a kázeňskými problémy žáka nebo žákyně. Rodiče mohou svou výchovnou roli plnit nebo v ní naopak selhávat bez ohledu na vzdělání, společenské postavení nebo hmotné zabezpečení.

Někteří žáci naší školy se soustřeďují v různých partách, které leckdy svádí k různé nekalé činnosti. U těchto dětí se ukazuje nedostatek etických zásad a zábran v důsledku nedostatečné socializace, a tedy akceptace sociálních norem. Tento stav je možno do jisté míry korigovat důsledným výchovným vedením a dohledem. U dětí, jejichž pozitivní vývoj je ohrožen nebo narušen dysfunkčním prostředím, je třeba přispět k rozvíjení hodnotových zájmů, pozitivních individuálních vlastností a mezilidských vztahů.

Škola a problémy jejích žáků odráží aktuální situaci ve společnosti. Žáci často nadužívají mobilní zařízení a sociální sítě, nejsou si plně vědomi rizik, která život na internetu přináší, experimentují s tabákovými a nikotinovými výrobky, potýkají se s duševními problémy.

Preventivní činnost školy se zaměřuje na všechny tyto obtíže. V letošním roce se s těmito problémy snažíme bojovat cestou pozitivního přístupu - cestou **wellbeingu ve škole**.

Preventivní činnost školy realizují všichni pedagogičtí pracovníci školy, funkční je i preventivní tým.

Preventivní tým školy

Zástupce vedení školy	Mgr. Jiří Bílek
Školní metodička prevence	Mgr. Irena Patková
Výchovná poradkyně	Mgr. Dáša Kunkelová
Zástupce za první stupeň	Mgr. Jitka Nováková
Zástupce za druhý stupeň	Jiří Drtil

Přehled o třídách a pedagogických pracovnících ve škole

Třídní učitelé

Mgr. Pavla Vopatová	1. A
Mgr. Dana Šudomová	1. B
Mgr. Jaroslava Gallová	2. A
Mgr. Vendula Bízová	2. B
Mgr. Kateřina Pešková	3. A
Mgr. Liběna Vokounová	3. B
Mgr. Alice Šrůmová	4. A
Mgr. Jitka Nováková	4. B
Mgr. Karin Fröhlichová	5. A
Mgr. Zuzana Blažková	5. B
Mgr. Denisa Brandtová	6. A
Mgr. Karolína Gajarská	6. B
Mgr. Veronika Řeháková	7. A
Ing. Tomáš Petrmichl	7. B
Mgr. Alena Lencová	8. A
Jiří Drtil	8. B
Mgr. Vojtěch Šrůma	9. A
Mgr. Irena Patková	9. B

Netřídní učitelé

- Mgr. Denisa Černá
- Petra Končelová
- Mgr. Pavel Kopecký
- Mgr. Martina Procházková
- Martin Procházka
- Mgr. Markéta Reimannová
- Bc. Jiří Smola
- Mgr. et. Mgr. Pavla Vitoušková

Asistentky pedagoga

- Petra Bouzková
- Andrea Brabcová
- Zdeňka Houdková
- Martina Hrašnová
- Michaela Jakšová
- Petra Končelová
- Lada Opolská
- Andrea Růžicková
- Pavla Šumová
- Dominika Urbanová
- Jitka Veselá
- Alena Vokounová

Standardní činnosti školní metodiky prevence podle vyhlášky č. 72/2005 Sb.

1. Metodické a koordinační činnosti

- Koordinace tvorby, kontrola, evaluace a participace při realizaci preventivního programu školy.
- Koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, rasismu a xenofobie, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších projevů rizikového chování.
- Metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování. Vyhledávání a nastavení vhodné podpory směřující k odstranění rizikového chování.
- Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování.
- Individuální a skupinová práce se žáky a studenty s obtížemi v adaptaci, se sociálně-vztahovými problémy, s rizikovým chováním a problémy, které negativně ovlivňují jejich vzdělávání.

- Koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků/cizinců; prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasizmu, xenofobie a dalších jevů, které souvisejí s přijímáním odlišnosti.
- Koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence rizikového chování, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými, a dalšími odbornými pracovišti, zařízeními a institucemi, které působí v oblasti prevence rizikového chování.
- Kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování.
- Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence rizikového chování v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.
- Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.

2. Informační činnosti

- Zajišťování a předávání odborných informací o problematice rizikového chování, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy.
- Prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností.
- Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence rizikového chování, zejména orgánů státní správy a samosprávy, středisek výchovné péče, poskytovatelů sociálních služeb, zdravotnických zařízení, Policie České republiky, orgánů sociálně-právní ochrany dětí, nestátních organizací působících v oblasti prevence, center krizové intervence a dalších zařízení, institucí a jednotlivých odborníků.
- Předávání informací a zpráv o realizovaných preventivních programech zákonným zástupcům, pedagogickým pracovníkům školy a školskému poradenskému zařízení.
- Vedení dokumentace, evidence a administrativa související se standardními činnostmi v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů a předávání informací o realizovaných

preventivních programech školy pro potřeby zpracování analýz, statistik a krajských plánů prevence.

3. Poradenské činnosti

- Vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy rizikového chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště ve spolupráci s třídními učiteli.
- Spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj rizikového chování ve škole.
- Příprava podmínek pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními.

Standardní činnosti výchovné poradkyně podle vyhlášky č. 72/2005 Sb.

1. Poradenské činnosti

I. Kariérové poradenství a poradenská pomoc při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě žáků, tj. zejména:

- koordinace mezi hlavními oblastmi kariérového poradenství - kariérovým vzděláváním a diagnosticko-poradenskými činnostmi zaměřenými k volbě vzdělávací cesty žáka,
- základní skupinová šetření k volbě povolání, administrace, zpracování a interpretace zájmových dotazníků v rámci vlastní odborné kompetence a analýzy preferencí v oblasti volby povolání žáků,
- individuální šetření k volbě povolání a individuální poradenství v této oblasti ve spolupráci s třídním učitelem,
- poradenství zákonným zástupcům s ohledem na očekávání a předpoklady žáků ve spolupráci s třídním učitelem,
- spolupráce se školskými poradenskými zařízeními a středisky výchovné péče při zajišťování poradenských služeb přesahujících kompetence školy,

- zajišťování skupinových návštěv žáků školy v informačních poradenských střediscích krajských poboček Úřadu práce České republiky a poskytování informací žákům a zákonným zástupcům o možnosti individuálního využití informačních služeb těchto středisek,
- poskytování služeb kariérového poradenství žákům cizincům se zřetelem k jejich speciálním vzdělávacím potřebám.

II. Vyhledávání a orientační šetření žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost a příprava návrhů na další péči o tyto žáky, včetně spolupráce na přípravě, kontrole a evidenci plánu pedagogické podpory pro žáky s potřebou podpůrného opatření v 1. stupni.

III. Zprostředkování vstupní a průběžné diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb a mimořádného nadání a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo mimořádně nadané žáky ve školských poradenských zařízeních.

IV. Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními při zajišťování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

V. Příprava podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole, koordinace poskytování poradenských služeb těmto žákům školou a školskými poradenskými zařízeními a koordinace vzdělávacích opatření u těchto žáků.

VI. Poskytování služeb kariérového poradenství pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a zejména pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona.

2. Metodické a informační činnosti

I. Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy:

- v otázkách kariérového rozhodování žáků,
- s přípravou a vyhodnocováním plánu pedagogické podpory,
- s naplňováním podpůrných opatření ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- s tvorbou a vyhodnocováním individuálních vzdělávacích plánů,
- v práci s nadanými a mimořádně nadanými žáky.

II. Zprostředkování nových metod pedagogické diagnostiky a intervence pedagogickým pracovníkům školy.

III. Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách kariérového rozhodování žáků, integrace, individuálních vzdělávacích plánů, práce s nadanými žáky apod.

IV. Předávání odborných informací z oblasti kariérového poradenství a péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickým pracovníkům školy.

V. Poskytování informací o činnosti školy, školských a dalších poradenských zařízení v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a o možnostech využívání jejich služeb žákům a jejich zákonným zástupcům.

VI. Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči dalších poradenských zařízení a jejich zajištění v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.

VII. Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti výchovného poradce, navržená a realizovaná opatření.

Standardní činnosti školní psycholožky podle vyhlášky č. 72/2005 Sb.

- Podílí se na vytváření programu poskytování pedagogicko-psychologických poradenských služeb ve škole, včetně programu primární prevence.
- Komunikuje s vedením školy, pedagogy, žáky a zákonnými zástupci.

1. Diagnostika a depistáž

- Spolupráce při zápisu do 1. ročníku základního vzdělávání.
- Depistáž specifických poruch učení v základních a středních školách.
- Diagnostika při vzdělávacích a výchovných problémech žáků.
- Depistáž a diagnostika nadaných dětí.
- Zjišťování sociálního klimatu ve třídě.
- Screening, ankety, dotazníky ve škole.

2. Konzultační, poradenské a intervenční práce

- Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, kterým jsou poskytována podpůrná opatření prvního stupně, zejména pomoc při sestavování plánu pedagogické podpory a vedení.
- Péče o žáky, kterým jsou poskytována podpůrná opatření druhého až pátého stupně, zejména pomoc při sestavování individuálního vzdělávacího plánu a vedení.
- Individuální případová práce se žáky v osobních problémech, zejména konzultace a vedení.

- Krizová intervence a zpracování krize pro žáky, pedagogické pracovníky a zákonné zástupce.
- Prevence školního neúspěchu žáků, zejména náprava a vedení.
- Kariérové poradenství u žáků.
- Techniky a hygiena učení pro žáky.
- Skupinová a komunitní práce s žáky.
- Koordinace preventivní práce ve třídě, programů pro třídy apod.
- Podpora spolupráce třídy a třídního učitele.
- Individuální konzultace pro pedagogické pracovníky v oblasti výchovy a vzdělávání.
- Konzultace se zákonnými zástupci při vzdělávacích a výchovných problémech dětí.
- Podpora tolerantního a multikulturního prostředí ve škole a školském zařízení.
- Podpora pro dlouhodobě selhávající žáky ve vzdělávání.

3. Metodická práce a vzdělávací činnost

- Participace na přípravě programu zápisu do 1. ročníku základního vzdělávání.
- Metodická podpora při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Metodická pomoc třídním učitelům.
- Pracovní semináře pro pedagogické pracovníky, konzultace a metodické vedení.
- Účast na pracovních poradách školy.
- Koordinace poradenských služeb poskytovaných ve škole, zejména výchovného poradce, školního metodika prevence a třídních učitelů.
- Koordinace poradenských služeb mimo školu a spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, zdravotnickými a dalšími zařízeními.
- Metodické intervence z psychodidaktiky pro učitele, včetně podpory při tvorbě školního vzdělávacího programu.
- Besedy a osvěta zákonným zástupcům.
- Prezentační a informační činnost.
- Participace na přípravě přijímacího řízení ke vzdělávání ve střední škole.

Současný stav podle vyhodnocení z předchozího školního roku

Ve školním roce 2022/2023 se pedagogičtí pracovníci prvního stupně zaměřovali především na práci s třídními kolektivy, na rozvoj komunikačních dovedností a zabývali se také šikanou a ve vyšších ročnících prvního stupně i kyberšikanou. V některých ročnících musely třídní učitelky pracovat i s problémem vznikající agrese a nevhodného trávení volného času.

Druhý stupeň se potýkal s problémy s tabákovými a nikotinovými výrobky, s prvky šikany a kyberšikany. Učitelé se ve své práci více zaměřovali na prevenci těchto rizikových typů chování, ve třídách se jedná o rizikové jednotlivce, kteří však mohou mít vliv na své spolužáky a k nevhodnému chování je strhnout. Mnozí žáci se také potýkali se vztahovými a duševními problémy.

Cíle preventivní činnosti vychází z hodnocení svých tříd třídními učiteli a vyhodnocení preventivní činnosti všemi pedagogickými pracovníky školy. Cíle prevence pro tento školní rok vychází jak ze Školní strategie prevence, tak z aktuálních problémů školy:

1	Wellbeing v sociální oblasti: budování zdravého třídního klimatu a klimatu školy, mapování vztahů mezi žáky, obrana proti šikaně.
2	Wellbeing ve fyzické oblasti: výchova ke zdravému životnímu stylu - vhodné stravovací návyky, péče o zdraví, pohybové aktivity, spánkový režim.
3	Snížení vlivu sedavého způsobu života: pohybové chvilky v hodinách, pohybově-rekreační přestávky.
4	Posílení vědomí žáků v oblasti rizikového chování s důrazem na návykové látky.
5	Zvýšení povědomí žáků o problematice rizikového chování v kyberprostoru vč. rizik kyberšikany.
6	Rozvoj právního vědomí žáků (školní řád, vyhlášky města, zákony).
7	Zvyšování povědomí o významu preventivní činnosti u rodičů/ ZZ (ve škole, doma).
8	Prohlubování preventivních dovedností / znalostí u pedagogických pracovníků školy.

Zdroje pro žáky

- Školní nástěnky (informace, odkazy, vzdělávací materiály)
- Web školy (informuje o programech prevence)
- Schránka důvěry (pevná i elektronická)
- Program Nenech to být
- Výuka (dle Školní strategie prevence a ŠVP)
- Preventivní programy
- Zájmové kroužky
- Volnočasové aktivity

Elektronické zdroje pro pedagogické pracovníky školy

- Návykové látky
 - <http://www.drogy-info.cz/>
- Rizikové chování v dopravě
 - <https://besip.cz/>
- Poruchy příjmu potravy
 - <https://www.idealni.cz/>
 - <http://www.anabell.cz/>
 - <http://www.fzv.cz/>
- Alkohol
 - <https://www.alkohol-skodi.cz/>
- Syndrom CAN
 - <https://sancedetem.cz/>
 - <http://tadysenedotykej.org>
- Školní šikana
 - Minimalizacesikany.cz
 - Sikana.org
 - iPoradna.cz
- Kyberšikana, netolismus
 - <https://bezpecne-online.ncbi.cz/>
 - <https://www.e-bezpeci.cz/>

- <https://o2chytraskola.cz/>
- <http://www.nebudobet.cz/>
- Bezpečně online | Stream
- Homofobie
 - <https://www.stud.cz/>
 - <https://gejt.cz/>
- Tabák
 - <https://nekuratka.cz/>
 - <https://www.koureni-zabiji.cz/>
 - <https://www.bezcigaret.cz/>
- Rizikové sexuální chování
 - <https://planovanirodiny.cz/>
 - www.linkabezpeci.cz
- Domácí násilí
 - <http://www.domaci-nasili.cz/>
 - <https://www.116006.cz/>
 - <https://www.bkb.cz/>
- Hazardní hraní
 - <https://www.hazardni-hrani.cz/>
- PAS
 - <https://nautis.cz/cz>

Spolupráce školy s ostatními organizacemi v oblasti prevence

- Pedagogicko-psychologická poradna Litvínov, Most
- Středisko výchovné péče Dyáda Most
- Policie ČR - preventistka Michaela Hejčová
- Praktičtí lékaři, lékaři pro děti a dorost
- <https://www.svetlokadanzs.cz/>

Důležité kontakty

- Linka bezpečí <https://www.linkabezpeci.cz/>
116 111
- Linka vzkaz domů <https://www.nasedite.cz/projekt/linka-vzkaz-domu-33/>
800 111 113
- Chat linky bezpečí <https://www.linkabezpeci.cz/chat>
- Rodičovská linka <https://www.rodicovskalinka.cz/>
606 021 021
- Linka duševní tísně <http://www.mostknadeji.eu/linka-dusevni-tisne/>
476 701 444
- Krizové linky <https://www.dumtriprani.cz/blog/krizove-linky-pro-rodice-dospELE-prehledne-na-jednom-miste/>

Evaluace

Evaluace preventivní činnosti školy probíhá průběžně každé dva měsíce prostřednictvím dotazníku, který vyplňují všichni pedagogičtí pracovníci školy. Závěrečné hodnocení na konci školního roku je provedeno v systému SEPA (Systém evidence preventivních aktivit). Zprávu z vyhodnocení prevence předkládá ŠMP vedení školy. Na základě hodnocení se stanovují cíle prevence pro nadcházející školní rok.